

Ασθένειες του κόλιανδρου

Автор(и): доц. д-р Петър Чавдаров, от Институт по растителни генетични ресурси в Садово

Дата: 11.10.2017 Брой: 10/2017

Το κόλιαντρο (Coriandrum sativum L.) είναι ένα σημαντικό αρωματικό φυτό που ανήκει στην οικογένεια Apiaceae. Τα τελευταία χρόνια η καλλιεργούμενη έκτασή του είναι σημαντική και παραμένει σταθερή με τα χρόνια, ειδικά στη Νοτιοανατολική Βουλγαρία. Η ζιζανίωση, η ανάπτυξη ασθενειών και εντόμων στα χωράφια είναι μεταξύ των κύριων δυσμενών παραγόντων που περιορίζουν την παραγωγή και την ποιότητά του.

Σε αυτή τη καλλιέργεια εμφανίζονται πολλές ασθένειες, που προκαλούνται από ιικούς, βακτηριακούς και μυκητιακούς φυτοπαθογόνους. Στη χώρα μας έχουν παρατηρηθεί μολύνσεις από τις ακόλουθες ασθένειες μεγάλης σημασίας για την καλλιέργεια:

Βακτηριακό μαύρισμα καρπών – *Xanthomonas campestris* pv. *coriandri*

Η ασθένεια εμφανίζεται κάθε χρόνο κατά την περίοδο της άνθησης στους ακόμα πράσινους καρπούς στην κορυφή, αλλά συμπτώματα μπορούν επίσης να παρατηρηθούν στους μίσχους των λουλουδιών και στους μη ξυλώδεις βλαστούς. Σε αυτά αναπτύσσονται σκούρες ελαιώδεις κηλίδες, οι οποίες αργότερα γίνονται εσοχές και μαυρίζουν. Υπό ευνοϊκές συνθήκες για την ανάπτυξη και εξάπλωση του βακτηρίου, η επίθεση στους καρπούς μπορεί να φτάσει το 80–90%. Το αιτιολογικό παράγοντα του βακτηριακού μαυρίσματος των καρπών μπορεί να επιβιώσει στους σπόρους του κολιάντρου και στα φυτικά υπολείμματα.

Κερκοσπορίωση – *Cercospora coriandri*

Το παθογόνο σχηματίζει κηλίδες στα φύλλα και τα λουλούδια του κολιάντρου. Στα φύλλα οι κηλίδες περιορίζονται από τη νέκρωση, ενώ στους μίσχους των λουλουδιών μπορούν να παρατηρηθούν διαμήκεις καφέ κηλίδες, οι οποίες μπορεί να τα περικυκλώνουν σε δακτύλιο. Στα προσβεβλημένα μέρη του φυτού αναπτύσσεται ένα γκριζολευκός μούχλας που σποριοποιεί. Η μόλυνση των φυτών συμβαίνει μόνο παρουσία σταγόνας νερού. Σε μέτρια δροσερό και βροχερό καιρό ο μύκητας μπορεί να θέσει σε κίνδυνο ολόκληρη τη συγκομιδή. Το παθογόνο διατηρείται στους σπόρους και στα φυτικά υπολείμματα.

Κηλίδα φύλλων από *Ramularia* – *Ramularia coriandri*

Η ασθένεια εμφανίζεται σε ορισμένα χρόνια αλλά μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη συγκομιδή. Αναπτύσσεται καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου ανάπτυξης, προσβάλλοντας όλα τα υπέργεια μέρη του φυτού. Σχηματίζονται καφέ νεκρωτικές κηλίδες στα φύλλα, τους βλαστούς, τα μπουμπούκια, τα λουλούδια και τους καρπούς. Υπό υγρές συνθήκες τα μπουμπούκια και τα λουλούδια πεθαίνουν μέσα σε λίγες μέρες και τα φυτά αποκτούν καμμένη εμφάνιση. Αρχικά η ασθένεια εμφανίζεται σε εστίες, αλλά υπό ευνοϊκές συνθήκες προσβάλλει ολόκληρη τη καλλιέργεια. Η ταχεία εξάπλωση διευκολύνεται από τη μικρή περίοδο επώασης περίπου 3 ημερών και την άφθονη κωνιδιακή σποριοποίηση του αιτιολογικού παράγοντα. Τα κωνίδια μπορούν να προκαλέσουν δευτερογενείς μολύνσεις των φυτών καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου ανάπτυξης. Ο μύκητας διατηρείται σε μολυσμένους σπόρους και φυτικά υπολείμματα.

Ψευδομορφωτικό ιό αγγουριού – *Cucumber mosaic virus*

Τα συμπτώματα που προκαλεί ο CMV στο κολιάντρο εκδηλώνονται ως έντονη καθυστέρηση ανάπτυξης των ασθενών φυτών σε σύγκριση με τα υγιή. Τα μολυσμένα φυτά αποκτούν καλυμμένη εμφάνιση λόγω βράχυνσης των μεσοκόμβων και συσσώρευσης φύλλων. Τα κάτω φύλλα είναι σχεδόν εξ ολοκλήρου χλωρωτικά και παραμένουν μόνο στενές πράσινες λωρίδες κατά μήκος των κύριων φλεβών. Στην περιφέρεια τα φύλλα

κοκκινίζουν και στεγνώνουν από κάτω προς τα πάνω. Κατά τη διάρκεια της περιόδου ανάπτυξης ο ιός μεταδίδεται από αφίδες (*Myzus persicae*, *Aphis fabae*, *Aphis gossypii*).

Στη Βουλγαρία εμφανίζονται και άλλες ασθένειες του κολιάντρου, αλλά δεν έχουν οικονομική σημασία. Έχουν αναφερθεί δύο μυκητοπαθογόνοι μύκητες του γένους *Erysiphe* – *Erysiphe umbeliferarum* f.sp. *coriandri* και *Erysiphe poligoni* DC, αιτιολογικοί παράγοντες ασθένειας της αλευρώδους σήψης σε αιθερόλαδες καλλιέργειες. Στις ρίζες των φυτών αναπτύσσονται συχνότερα μύκητες του γένους *Rhizoctonia* – *Rhizoctonia solani* και *Rhizoctonia bataticola*, που προκαλούν ριζική σήψη των φυτών. Το κολιάντρο προσβάλλεται από πολυάριθμα παθογόνα, πολλά από τα οποία δεν έχουν ταυτοποιηθεί στη Βουλγαρία. Επομένως, είναι απαραίτητο να πραγματοποιούνται συνεχείς παρατηρήσεις για την ανάπτυξη και εξάπλωση ασθενειών στην καλλιέργεια με σκοπό την ανάπτυξη κατάλληλων μέτρων φυτοπροστασίας.

Καταπολέμηση ασθενειών του κολιάντρου

Για την προστασία του κολιάντρου από ασθένειες και για την απόκτηση υγιούς και υψηλής ποιότητας συγκομιδής, είναι απαραίτητο να ακολουθούνται τα ακόλουθα αγροτεχνικά μέτρα:

- Καταστροφή όλων των φυτικών υπολειμμάτων στο τέλος της περιόδου ανάπτυξης.
- Εφαρμογή 2-3ετούς αμειψισποράς.
- Χρήση υγιών σπόρων.
- Η σπορά του κολιάντρου πρέπει να πραγματοποιείται εντός των βέλτιστων χρονικών ορίων και σε βέλτιστη πυκνότητα φυτών.
- Η καλλιέργεια πρέπει να πραγματοποιείται υπό συνθήκες υψηλού αγροτεχνικού επιπέδου.
- Αφαίρεση πρωτογενώς ιομολυσμένων φυτών.

Η εναλλαγή επαφής και συστημικών μυκητοκτόνων παρέχει εξαιρετικά αποτελέσματα κατά των ασθενειών του κολιάντρου.